

72. e-Court: hetze of gebrekkig alternatief?

J.M. VELDHUIS

Tot op heden is 2018 niet het jaar van online geschillenbeslechter e-Court. Na een kritisch rapport van LOSR, kwam Nieuwsuur met een confronterende uitzending naar aanleiding van een, in samenwerking met het Platform voor onderzoeksjournalist Investico en De Groene Amsterdammer, uitgevoerd onderzoek.¹

De uitkomst van het onderzoek is dat e-Court een zwart gat is, omdat veel informatie niet te raadplegen is, waaronder uitspraken en een lijst met arbiters. Wat schokkender is, is dat de procedure bij e-Court met onvoldoende waarborgen is omgeven. Zo worden verstekzaken niet inhoudelijk beoordeeld voordat een arbitraal vonnis wordt afgegeven. Eén arbiter verklaarde in het onderzoek: "Ik zie het vonnis en teken het, dat is alles."

Wordt wel verweer gevoerd, dan wordt de zaak enkel digitaal behandeld; een comparitie c.q. mondelinge behandeling blijft achterwege. Dit zijn twee belangrijke verschillen met de rechtspraak door kantonrechters.

Bij persbericht van 19 januari 2018 verdedigt e-Court zich en heeft het met name over algemeenheden en het kostenaspect.² Ter illustratie, arbitrage zou 'echte rechtspraak' zijn. Hierbij wordt eraan voorbijgegaan dat de wijze waarop de procedure is ingericht, bepalend is voor legitimiteit van de procedure en niet het etiket dat je erop plakt. Het feit dat de kosten lager zijn en dat vaker een betalingsregeling zou worden afgesproken (dus minder procedures), zou betekenen dat er sprake zou zijn van consumentenbescherming. Consumentenbescherming is echter wat anders dan 'minder kosten voor de schuldenaar'. Sterker nog, in tegenstelling tot kantonrechters controleert e-Court niet ambtshalve of voldaan is aan de voorwaarden om buitengerechtelijke incassokosten toe te kunnen wijzen (veertiendagenbrief). Naar het blijkt, is vaak geen correcte veertiendagenbrief verzonden, terwijl de incassokosten wel worden toegewezen.³

Half februari werd bekend dat de Rechtspraak voorlopig geen exequaturs meer zal verstrekken. Er was binnen de Rechtspraak al langer discussie over de vraag over hoe diepgaand de toetsing van arbitrale vonnissen moet zijn voordat een exequatur wordt afgegeven. Deze discussie is

gebaseerd op de beantwoording van een prejudiciële vraag door het Europese Hof van Justitie, waarin een richtsnoer wordt gegeven voor de beoordeling van een beding in een consumentenovereenkomst waarbij arbitrage wordt overeengekomen.⁴ De kantonrechters wilden prejudiciële vragen stellen aan de Hoge Raad, maar dat zal vooralsnog niet gebeuren nu e-Court alle lopende procedures heeft ingetrokken.

Matthijs Kaaks, columnist bij het Advocatenblad, schaarde zich achter e-Court en stelt dat Frits Bakker, scheidend voorzitter van de Raad voor de Rechtspraak, de aanval op e-Court heeft ingezet. Dit zou hij hebben gedaan, omdat de Rechtspraak wordt afgerekend op basis van gewezen vonnissen (output financiering) en hij z'n targets niet zal halen als e-Court niet wordt gestopt. De Rechtspraak zou de kantonprocedure als melkkoe gebruiken.⁵

Dit lijkt me onzin. Volgens mij is het niet Frits Bakker in hoogsteigen persoon of de Raad voor de Rechtspraak die het onderzoek naar e-Court heeft geïnitieerd. Kaaks weet volgens mij ook heel goed dat het niet de Rechtspraak is die de hoogte van de griffierechten bepaalt. Dat is de minister van Justitie en Veiligheid. Kaaks weet ook dat de VVD-bewindsmannen op het ministerie het niet zo hadden op de kosten van de Rechtspraak en dat zij wilden dat het aantal rechtszaken zou dalen. Teeven wilde kostendekkende griffierechten invoeren om dit te bewerkstelligen en om het begrotingstekort aan te zuiveren.⁶ Dit voorstel haalde het gelukkig niet, maar de griffierechten voor kantonzaken werden wel fors verhoogd. De Rechtspraak was en is hier niet gelukkig mee.⁷ Daarbij komt dat Kaaks niet ingaat op de daadwerkelijke kosten van een arbitraal verstekvonnis van e-Court. E-Court pretendeert goedkoper te kunnen werken dan de Rechtspraak, dus de kosten per verstekvonnis zouden lager moeten liggen dan bij de Rechtspraak,

1 K. Kuipers, Th. Muntz en T. Staal, *Vonnissen te koop*, De Groene Amsterdammer 2018-3.

2 <http://www.e-court.nl/persberichten>.

3 A. Moerman, *Alle vonnissen e-Court in strijd met arrest incassokosten*, schuldingo.nl, 10 februari 2018.

4 HvJ 3 april 2014, C-342/13, ECLI:EU:C:2014:1857 (*Sebestyén*).

5 Matthijs Kaaks, *Kiloknallers van de rēchtspraak*, Advocatenblad 2018-3, p. 7.

6 Kamerstukken II 2010/11, 33071, 3, p. 2.

7 Raad blijft bezorgd over verhoging griffierechten, rechtspraak.nl, 30 januari 2015 (met link naar brief aan Tweede Kamer).

toch wordt € 102,85 (incl. BTW) in rekening gebracht en de winst in 2016 bedroeg maar liefst ongeveer € 350.000. De discussie zou helemaal niet moeten gaan over de kosten per vonnis; ieder weldenkend mens is voor goedkopere en snellere procedures en dus voor lagere griffierechten. Waar het in de discussie over arbitrage in het algemeen en e-Court in het bijzonder om moet gaan, is de principiële vraag of gedaagden dezelfde rechten hebben en of de alternatieve procedure met voldoende waarborgen is omgeven, net als in een kantonprocedure. Ook simpele zaken moeten juridisch inhoudelijk beoordeeld worden. Uit het onderzoek

van Investico blijkt dat de waarborgen bij e-Court ontbreken. Daarmee is het een gebrekkig alternatief en is het goed dat de Rechtspraak op de rem trapt.

Over de auteur

Jeroen Veldhuis

Advocaat bij Visser & Van Solkema Advocaten te Amsterdam